

Εφαρμογή των ποιοτικών προδιαγραφών στην Κύπρο: Ποιοτικά πρότυπα στην ντόπια αγορά

Γιώργος Κύρρης
Λειτουργός Επιθεώρησης Προϊόντων Α΄
στο Τμήμα Γεωργίας

Η εμπορία των φρέσκων φρούτων και λαχανικών διέπεται από κανόνες ποιότητας που βασίζονται σε Νομοθεσία, η οποία έχει εναρμονιστεί πλήρως με το Κοινοτικό Κεκτημένο και εφαρμόζεται από το Τμήμα Γεωργίας. Πρόκειται για μια σημαντική εξέλιξη μιας και με τον ποιοτικό έλεγχο τα προς πώληση γεωργικά προϊόντα παρουσιάζονται σε διαφορετικές ποιοτικές κατηγορίες από τις οποίες ο καταναλωτής μπορεί να κάνει την επιλογή του.

Ο Κλάδος Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου και Ελέγχου Ποιότητας του Τμήματος Γεωργίας διενεργεί ελέγχους, αυτεπάγγελα και σε προκαθορισμένα ποσοστά, σε όλα τα γεωργικά προϊόντα. Οι έλεγχοι αυτοί αφορούν τη συμμόρφωση των συναλλασσόμενων προς τους κανόνες ποιότητας των φρέσκων φρούτων και λαχανικών. Η Νομοθεσία που αφορά τον ποιοτικό έλεγχο τιτλοφορείται ως οι περί Επιβολής Ποιοτικού Ελέγχου στα Γεωργικά Προϊόντα Νόμοι του 2002 έως 2007 και οι σχετικοί Κανονισμοί και Διατάγματα.

Σκοπός του ποιοτικού ελέγχου είναι να παρουσιάζονται γεωργικά προϊόντα προς πώληση σε διαφορετικές ποιοτικές κατηγορίες και να ενημερώνονται οι συναλλασσόμενοι και οι καταναλωτές για την ποιότητα των προϊόντων που προτίθενται να αγοράσουν. Σύμφωνα με τους Κοινοτικούς Κανονισμούς, τα νωπά οπωροκηπευτικά χωρίζονται σε δύο ομάδες. Στη μια ομάδα, κατατάσσονται τα οπωροκηπευτικά τα οποία διέπονται από ειδικές ποιοτικές προδιαγραφές εμπορίας, ενώ στην άλλη κατατάσσονται όλα τα οπωροκηπευτικά τα οποία διέπονται από το γενικό ποιοτικό πρότυπο εμπορίας. Πιο συγκεκριμένα, στην πρώτη ομάδα κατατάσσονται τα αχλάδια, τα ακτινίδια, οι γλυκές πιπεριές, τα επιτραπέζια σταφύλια, τα εσπεριδοειδή, τα μαρούλια/κατσαρά αντίδια/πλατύφυλλα αντίδια, τα μήλα, τα ροδάκινα και νεκταρίνια, οι ντομάτες και οι φράουλες, ενώ στη δεύτερη όλα τα υπόλοιπα νωπά οπωροκηπευτικά. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού, τα νωπά οπωροκηπευτικά **στη λιανική αγορά** θα πρέπει να φέρουν την ακόλουθη σήμανση:

Προϊόν	Σήμανση
Γλυκές Πιπεριές, Μαρούλια, Κατσαρά Αντίδια, Πλατύφυλλα Αντίδια, Αχλάδια Ακτινίδια, Νεκταρίνια και Ροδάκινα Ντομάτες, Φράουλες	Προϊόν * Χώρα Καταγωγής ** Ποιοτική Κατηγορία
Εσπεριδοειδή Επιτραπέζια Σταφύλια Μήλα	Προϊόν * Χώρα Καταγωγής ** Ποιοτική Κατηγορία Ποικιλία
Άλλα γεωργικά προϊόντα (εκτός από τα δέκα προϊόντα)	Προϊόν * Χώρα Καταγωγής **
* Η ονομασία του προϊόντος αναγράφεται όταν το προϊόν δεν είναι ορατό εξωτερικά ** Η ονομασία της Χώρας καταγωγής αναγράφεται ολογράφως	

Επιπρόσθετα, για τις πατάτες ισχύει το εθνικό ποιοτικό πρότυπο το οποίο προνοεί την ακόλουθη σήμανση (ΚΔΠ 829/2003- 399/2006, 400/2006 - Διατάγματα):

Προϊόν	Σήμανση
Πατάτες	Προϊόν* Χώρα Καταγωγής** Περιοχή παραγωγής Ποικιλία
* Η ονομασία του προϊόντος αναγράφεται όταν το προϊόν δεν είναι ορατό εξωτερικά ** Η ονομασία της Χώρας καταγωγής αναγράφεται ολογράφως	

Αξίζει να σημειωθεί ότι, ανεξάρτητα από την ποιοτική κατηγορία στην οποία μπορεί να καταταγεί ένα προϊόν, όλα τα γεωργικά προϊόντα πρέπει να πληρούν τα ακόλουθα ελάχιστα ποιοτικά χαρακτηριστικά:

- Ακέραια
- Υγιή
- Καθαρά, απαλλαγμένα από ορατή ξένη ύλη
- Πρακτικά απαλλαγμένα από εχθρούς και ασθένειες, και από οποιεσδήποτε προσβολές τους
- Απαλλαγμένα από ασυνήθιστη εξωτερική υγρασία
- Απαλλαγμένα από ξένη οσμή και γεύση.

Τα μέσα συσκευασίας πρέπει να είναι καθαρά και σχεδιασμένα με τέτοιο τρόπο, ώστε να προστατεύεται το προϊόν που περιέχουν. Τα φρέσκα φρούτα και λαχανικά διατίθενται είτε σε χάρτινα κιβώτια μίας χρήσης, ή σε πλαστικά κιβώτια. Πιθανώς να παρουσιάζονται στη λιανική πώληση και σε ειδικά διαμορφωμένες μεταλλικές ή ξύλινες θήκες στα ράφια των καταστημάτων. Η χρήση υλικών τα οποία θεωρούνται βλαβερά για τον άνθρωπο, όπως περιοδικά και εφημερίδες, απαγορεύεται. Το περιεχόμενο του κάθε μέσου συσκευασίας πρέπει να είναι ομοιογενές, να περιλαμβάνει προϊόντα της ίδιας προέλευσης, της ίδιας ποιότητας, της ίδιας ποικιλίας, μεγέθους και χρωματισμού. Επίσης, τα προϊόντα σε κάθε μέσο συσκευασίας πρέπει να παρουσιάζουν τον ίδιο βαθμό ωριμότητας και ανάπτυξης. Εξαιρέση αποτελούν προϊόντα τα οποία συσκευάζονται σε μικρές συσκευασίες, μέχρι πέντε κιλά, στις οποίες επιτρέπεται η ανάμιξη ποικιλιών και διαφορετικών ειδών προϊόντων στο ίδιο μέσο συσκευασίας νοούμενου ότι, υπάρχει η νενομισμένη σήμανση στη συσκευασία αυτή για κάθε ένα προϊόν που περιέχει.

Τα οπωροκηπευτικά που διέπονται από ειδικές ποιοτικές προδιαγραφές, κατατάσσονται, όσον αφορά τις ποιοτικές κατηγορίες, στις οποίες πιθανό να καταταγούν, ως ακολούθως:

Τα μήλα, τα εσπεριδοειδή, τα επιτραπέζια σταφύλια, τα ακτινίδια, τα ροδάκινα και τα νεκταρίνια, τα αχλάδια, οι φράουλες και οι ντομάτες: α) Κατηγορία Έξτρα, β) Κατηγορία I, γ) Κατηγορία II. Τα μαρούλια-κατσαρά αντίδια-πλατύφυλλα αντίδια και οι γλυκές πιπεριές κατατάσσονται στις κατηγορίες: α) Κατηγορία I, β) Κατηγορία II.

Σημειώνεται ότι, το μέγεθος των προϊόντων, είναι ανεξάρτητο από την ποιοτική κατηγορία, καθώς και από την τιμή πώλησης, η οποία, κατά κανόνα, διαμορφώνεται ανάλογα με την προσφορά και την ζήτηση του προϊόντος. Αξίζει να τονιστεί ότι, στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται παράβαση/απόκλιση από τις διατάξεις της σχετικής Νομοθεσίας, η αρμόδια Αρχή μπορεί να επιβάλει διοικητικά πρόστιμα στον παρανομούντα, τα οποία είναι ανάλογα με τη φύση, διάρκεια και βαρύτητα της παράβασης.

Καταλήγοντας να αναφέρουμε ότι ο Κλάδος Φυτογυγιονομικού Ελέγχου και Ελέγχου Ποιότητας, του Τμήματος Γεωργίας, μπορεί να δώσει σε οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα των φρέσκων φρούτων και λαχανικών.

Συσκευασμένα ροδάκινα